

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/735, 2022/1464
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2023/32
Karar Numarası : 2023/178
Başvuran : E.T.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvurular, başvuranın koşullu salıverilme hakkından yararlandırılmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçeleri ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen 21.06.2022 tarihli başvuruda başvuran özetle:

a. Yaklaşık on yıldır ceza infaz kurumunda cezasını infaz ettiğini ve bu sürenin yaklaşık altı yılını Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda geçirdiğini,

b. Koşullu salıverilme tarihi 16.03.2022 iken tahliye edilmediğini ve tahliye tarihinin üç ay ertelenerek 16.06.2022 tarihine uzatıldığını,

c. 1.1.2021 tarihinden itibaren tutuklu ve hükümlülerin altı aylık dönem değerlendirme sürecine tabi tutulmaya başladığını, bu tarihten itibaren kendisine iki kere iyi halli olduğuna ilişkin kararın tebliğ edildiğini,

ç. 25.07.2021-21.01.2022 tarihleri arası dönemi kapsayan 11.01.2022 tarihli kararın 28.02.2022 tarihinde sehven hata yapıldığı sebep gösterilerek iptal edildiğini ve tahliye tarihi olan 16.06.2022 tarihine bir hafta kala üç aylık bir dönem değerlendirme kararı alınarak iyi halli olmadığına hükmedildiğini,

d. Söz konusu karara yaptığı itiraz ve şikayetler sonucu gerek infaz hakimliği gerekse ağır ceza mahkemesince kendisi haklı bulunsa da tahliyesinin gerçekleştirilmediğini,

e. Daha önceden tahliye olacak mahpuslara koşullu salıverilmeye ilişkin kararın 15-20 gün önceden bildirildiğini, kendisine bildirilen bir kararın tahliye olacağı gün, diğer bir kararın ise tahliyesinden bir gün önce alındığını, bu sebeple savunma hakkının ihlal edildiğini,

f. Yaklaşık üç senedir hiçbir disiplin cezası almadığını, elektrik ve suyu tasarruflu kullanmaması, oda yerleşimi ve yatma planına itiraz etmesi gibi sebepler gösterilerek tahliyesinin ertelendiğini ve bu sebeple özgürlük hakkının elinden alındığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 20.07.2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın koşullu salıverilme tarihinin 16.03.2022, bihakkın (hak ederek) tahliye tarihinin ise 30.07.2025 olduğu,

b. Koşullu salıverilme tarihinin yaklaşması sonucu İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 16.03.2022 tarihli

koşullu salıverilmeye esas değerlendirme kararı ile 16.03.2022 tarihi itibarıyla koşullu salıverilmesinin uygun olmadığına, cezasının infazına bir süre daha ceza infaz kurumunda devam edilmesine ve durumunun 16.06.2022 tarihinde yeniden değerlendirilmesine karar verildiği,

c. Başvuranın İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının kararına karşı itirazda bulunduğu, Bolu İnfaz Hakimliğinin 25.03.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedildiği, başvuranın İnfaz Hakimliği kararına itirazı sonucu Bolu 1'inci Ağır Ceza Mahkemesinin 04.04.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedilerek söz konusu İdare ve Gözlem Kurulu Kararının kesinleştiği,

ç. İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 15.06.2022 tarihli kararı ile 16.06.2022 tarihi itibarıyla başvuranın koşullu salıverilmesinin uygun olmadığına, hükümlünün cezasının infazına bir süre daha ceza infaz kurumunda devam edilmesine ve durumunun 14.09.2022 tarihinde yeniden değerlendirilmesine karar verildiği ifade edilmektedir.

4. Başvurandan 03.08.2022 tarihinde alınan yazılı görüşte başvuran özetle;

a. 16.03.2022 tarihli karara esas alınan iyi hal değerlendirme kararının 28.02.2022 tarihli karar olduğunu, 11.01.2022 tarihli kararın iptal edildiğini,

b. Erteleme kararlarının tahliye tarihine yakın zamanda alındığını ve bunun da itiraz hakkını kullanmasını zorlaştırdığını,

c. Koşullu salıvermenin ertelenmesine ilişkin kararlardaki gerekçelerin soyut hususlar olduğunu,

ç. Herhangi bir kursa katılmadığının gerekçe gösterildiğini, ancak kendisinin kurs açılması için verdiği dilekçenin dikkate alınmadığını ifade etmektedir.

5. Başvuran, 20.09.2022 tarihinde yaptığı ikinci başvurusunda özetle:

a. 16 Mart-16 Haziran 2022 tarihleri arası dönemi kapsayan üç aylık dönem değerlendirmesi neticesinde kendisine 35 puanını; 16 Haziran-14 Eylül dönemini kapsayan üç aylık dönem değerlendirmesinde ise 38 puanını verildiğini ancak 15.06.2022 tarihli koşullu salıverilmenin ertelenmesine dair kararda gelişim puanının 32; 14.09.2022 tarihli kararda ise 34 puan olarak ifade edildiğini,

b. 15.06.2022 tarihli İdare ve Gözlem Kurulu Kararına karşı 20.06.2022 tarihinde avukatı aracılığıyla Bolu İnfaz Hakimliğine itiraz ettiğini, Bolu İnfaz Hakimliği tarafından 25.08.2022 tarihinde cevap verildiğini, verilen cevabın kendisine 2.09.2022 tarihinde tebliğ edildiğini,

c. En son kendisine 14.09.2022 tarihinde bir kararın tebliğ edilmesi gerektiğini ancak kendisine herhangi bir kararın tebliğ edilmemesi üzerine konuyu birçok kez Kurum personeline sorduğunu fakat cevap alamadığını, Kararın kendisine 15.09.2022 tarihinde mesai bitiminde teslim edildiğini,

ç. Koşullu salıverilmesine ilişkin hakkında verilen üç kararın birebir aynı olduğunu iddia etmektedir.

6. Muhatap Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 18.10.2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 28.07.2016 tarihinde Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna geldiği, Kurumda bulunduğu süre içerisinde 8 defa disiplin cezası aldığı, son disiplin cezasını ise 26.03.2019 tarihinde aldığı, ceza infaz kurumuna girdiği günden itibaren 25 defa disiplin cezası aldığı, bu disiplin cezalarının yasal olarak kaldırılma sürelerinin dolduğu,

b. Kurum içerisindeki tutum ve davranışları gözlemlendiğinde tekrar suç işleme olasılığının olduğu,

c. Yapılan aramalarda İdare ve Kurum personelinin çalışmalarını kolaylaştırmaya yönelik gayret içerisinde bulunmadığı,

ç. İdare tarafından belirlenen oda yerleşim ve yatma planına zaman zaman itirazda bulunduğu,

d. Elektrik ve su kullanımı gibi genel harcamalarda tasarruf kurallarına uyum sağlamadığı,

e. Örgün veya yaygın eğitim öğretim, manevi rehberlik ve sosyal, kültürel, mesleki faaliyetler kapsamında

yapılan herhangi bir kursa veya çalışmaya katılma talebinin olmadığı,

f. İnfaz süreci içerisindeki gözlemlenen tutum ve davranışlarına göre terör örgütünden ayrılmadığı ve terör örgütü üyeleriyle hareket ettiği,

g. İyi hale esas gelişim puanının 29 olduğu,

ğ. İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının bu tespitleri içeren 16.03.2022 tarihli koşullu salıvermeye esas değerlendirme kararının 16.03.2022 (aynı gün) tarihinde tebliğ edildiği,

h. Başvuranın karara karşı itirazda bulunduğu, Bolu İnfaz Hakimliğinin 25.03.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedildiği, hükümlünün infaz hakimliği kararına itirazı sonucu Bolu 1'inci Ağır Ceza Mahkemesinin 04.04.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedilerek söz konusu İdare ve Gözlem Kurulu Kararının kesinleştiği,

ı. İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 15.06.2022 tarihli kararındaki koşullu salıverilmeye esas değerlendirmede de benzer sonuçlara varıldığı ve iyi hale esas gelişim puanının 32 olarak belirlendiği,

i. Bu kararın 16.06.2022 tarihinde başvurana tebliğ edildiği, başvuranın karara karşı itirazda bulunduğu, Bolu İnfaz Hakimliğinin 25.08.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedildiği, başvuranın infaz hakimliği kararına itirazı sonucu Bolu 1'inci Ağır Ceza Mahkemesinin 05.09.2022 tarihli kararı ile itirazının reddedilerek söz konusu İdare ve Gözlem Kurulu Kararının kesinleştiği,

j. İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 14.09.2022 tarihli kararında da önceki değerlendirmelere benzer değerlendirmelerin yapıldığı ve iyi hale esas gelişim puanının 34 olarak belirlendiği, kararın 15.09.2022 tarihinde tebliğ edildiği ve itiraz sürecinin devam ettiği ifade edilmektedir.

7. Başvuran, 31.11.2022 tarihinde alınan yazılı görüşünde özetle:

a. Daha önce kendisi hakkında iki kez iyi hal kararı verildiğini ancak bu kararlarda puan belirtilmediği için kararların dikkate alınmadığını,

b. Kurs için talepte bulunduğunu ancak herhangi bir kurs faaliyetinin yapılmadığını,

c. İyileştirme programlarının kendisine uygun olmadığını düşündüğü için bu yönde talepte bulunmadığını ifade etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

9. Mezkur Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

10. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; (...) ç. Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir.”*

11. Mezkur Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında başvuranın koşullu salıverilmeye ilişkin iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

13. "Koşullu salıverilme, tahliye sonrası şartlar ve gözetim aracılığıyla mahpusların cezaevi yaşamından toplum içinde yasalara uygun bir yaşama geçişlerine yardımcı olmayı amaçlamalı ve kamu güvenliğini sağlamaya ve toplumda suçluluğu azaltmaya katkıda bulunmalıdır." (*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin R (2003) 22 No.lu Tavsiye Kararı*).

14. Başvuran farklı tarihlerde yaptığı iki başvuruda, koşullu salıverilmeye esas olarak kendisi hakkında verilen iyi hal kararlarının dikkate alınmadığını, koşullu salıverilmeye ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının kendisine son gün tebliğ edilmesinin itiraz etmesini zorlaştırdığını, koşullu salıverilmeye ilişkin ret kararlarının hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştir. Muhatap Kurum tarafından başvuranın iyi halli olmadığı için koşullu salıverilme taleplerinin reddedildiği ve başvuranın söz konusu ret kararlarına yaptığı itirazların da itiraz mercileri tarafından reddedildiği belirtilmiştir.

15. 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 89'uncu maddesine göre; "(1) *Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur. (2) Birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezaları dikkate alınır.*"

16. Mezkur Kanun'un 107'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkûmun kurumdaki infaz süresini iyi hâlli olarak geçirmesi gerekir.*"

17. Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre ise; "*Hükümlü, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin 67'nci maddesi uyarınca iyileştirme programlarına tam bir uyum göstermekle yükümlüdür. Hükümlünün belirlenen programlara katılımı ve gelişimi takip edilerek altı ayda bir değerlendirilir. İlgili servislerce hazırlanan gözlem değerlendirme veya gelişim değerlendirme raporları, idare ve gözlem kurulu tarafından yapılan değerlendirmelere esas teşkil eder.*"

18. Somut başvuruda başvuran, koşullu salıverilmesinin uygun bulunmamasının; hakkında verilmiş iyi hal kararlarının dikkate alınmaması ve iyi hal değerlendirme eşik puanlarının koşullu salıverilmeye ilişkin kararlara yanlış yansıtılması, koşullu salıverilmesinin uygun olmadığına ilişkin kararların kendisine son gün tebliğ edilmesi, iyi halli olmadığına ilişkin kararların somut gerçekleri yansıtılmaması yönlerinden mevzuata aykırı olduğunu iddia etmektedir. Başvuranın iyi hal değerlendirme puanlarının koşullu salıverilmeye ilişkin kararlara yanlış yansıtıldığı yönündeki iddiası; söz konusu karar verilirken birden fazla dönemin puanlarının ortalamasının alındığının başvuran tarafından dikkate alınmamasından kaynaklanan bir yanlış anlaşılma olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan, başvuru kapsamında muhatap Kurum tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden; başvuranın iddialarının aksine, dönem değerlendirmelerinde iyi halli olmadığı tespit edildiği ve İdare ve Gözlem Kurulu tarafından başvuranın

iyi halli olmaması nedeniyle koşullu salıverilmesinin yerinde olmadığına karar verildiği, söz konusu kararların başvurana tebliğ edildiği ve başvuranın kararlara karşı İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itirazda bulunduğu, itirazlarının her iki aşamada da reddedildiği, bu anlamda başvurunun yargı organlarınca karara bağlanmış bir uyuşmazlığa ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

19. Yukarıda açıklanan nedenlerle başvuranın koşullu salıverilmeye ilişkin iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve yargı organlarınca karara bağlanmış bir uyuşmazlığa ilişkin olduğu değerlendirilmektedir. Sonuç olarak; açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilen başvurunun “*kabul edilmez*” olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 15.02.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye